

Bruxelles, 10 martie 2023
(OR. en)

**Dosar interinstituțional:
2016/0139(COD)**

5103/1/23
REV 1 ADD 1

VISA 2
COWEB 2
COMIX 5
CODEC 5
PARLNAT 32

EXPUNERE DE MOTIVE A CONSILIULUI

Subiect: Poziție în primă lectură a Consiliului în vederea adoptării unui
REGULAMENT AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI
de modificare a Regulamentului (UE) 2018/1806 de stabilire a listei țărilor
terțe ai căror resortisanți trebuie să dețină viză pentru trecerea frontierelor
externe și a listei țărilor terțe ai căror resortisanți sunt exonerati de această
obligație (Kosovo*)

- Expunere de motive a Consiliului
- Adoptată de Consiliu la 9 martie 2023

* Această denumire nu aduce atingere pozițiilor privind statutul și este conformă cu RCONU 1244 (1999), precum și cu Avizul CIJ privind Declarația de independență a Kosovoului.

I. INTRODUCERE

1. La 4 mai 2016, Comisia a prezentat o propunere¹ de regulament al Parlamentului European și al Consiliului cu scopul de a elimina trimiterea la „Kosovo*” din anexa I (obligația de a deține viză) și de a introduce aceeași trimitere în anexa II (scutire de viză) la actualul Regulament (UE) 2018/1806. În raportul său final privind punerea în aplicare a foii de parcurs privind liberalizarea vizelor², Comisia a confirmat că Kosovo a îndeplinit cerințele, înțelegându-se că, până la data adoptării propunerii de către Parlamentul European și Consiliu, Kosovo va fi ratificat acordul privind frontierele/linia de demarcație cu Muntenegrul și își va fi consolidat bilanțul în lupta împotriva criminalității organizate și a corupției.
2. În iulie 2018, Comisia a emis un raport³ care a concluzionat că Kosovo a îndeplinit cele două criterii de referință rămase, ca urmare a ratificării de către Kosovo a acordului privind linia de demarcație a frontierelor cu Muntenegrul.
3. La 28 martie 2019, Parlamentul European și-a adoptat poziția în primă lectură, aprobând propunerea Comisiei. Raportoarea inițială, dna Tanja Fajon (S&D, SI), a fost înlocuită în 2022 de dl Thijs Reuten (S&D, NL).
4. În cadrul Consiliului, grupurile de pregătire suspendaseră în 2016 examinarea propunerii Comisiei, având în vedere faptul că cele două criterii de referință rămase trebuiau îndeplinite *înainte de* orice nouă discuție cu privire la dosar. De asemenea, au avut loc discuții suplimentare în 2018 și 2020.
5. În 2022, Comisia a convenit să raporteze în scris cu privire la progresele suplimentare înregistrate de Kosovo. Procedând astfel, Comisia a răspuns solicitării de lungă durată a Consiliului. Documentul neoficial al Comisiei intitulat „Actualizare factuală privind principalele evoluții în domeniile de interes principal pentru statele membre” a concluzionat că Kosovo a continuat să consolideze progresele în domeniile-cheie identificate în foaia de parcurs privind liberalizarea vizelor și, în consecință, baza pentru recomandarea Comisiei din 2018 de a exonera titularii de pașapoarte din Kosovo de obligația de a deține viză pentru șederile de scurtă durată a rămas pe deplin valabilă.

¹ Doc. 8670/1/16 REV 1.

² Doc. 8764/16.

³ Doc. 11295/18 + ADD 1 REV 1.

6. În urma prezentării documentului neoficial al Comisiei, lucrările la acest dosar au fost reluate în cadrul Consiliului. În cadrul reuniunii sale din 30 noiembrie 2022, Comitetul Reprezentanților Permanenți a adoptat un mandat pentru începerea negocierilor cu Parlamentul European⁴.
7. Negocierile au început la scurt timp după această dată. După o primă reuniune tehnică care a avut loc la 12 decembrie 2022, a fost convocat un trilog politic la 14 decembrie 2022, la Strasbourg. Cei doi colegiutori au ajuns la un acord prin găsirea unui compromis cu privire la cele câteva chestiuni nesoluționate identificate la nivel tehnic.
8. La 20 decembrie 2022, Comitetul Reprezentanților Permanenți a analizat textul final de compromis în vederea unui acord și l-a confirmat⁵.
9. La 12 ianuarie 2023, Comisia pentru libertăți civile, justiție și afaceri interne a Parlamentului European (Comisia LIBE) a confirmat acordul politic și, la 13 ianuarie 2023, președintele LIBE a trimis președintelui Comitetului Reprezentanților Permanenți o scrisoare în care a confirmat că, în cazul în care Consiliul aprobă regulamentul în primă lectură, după revizuirea textului de către experții juriști-lingviști, Parlamentul va aproba poziția Consiliului în a doua sa lectură.
10. Irlanda nu participă la adoptarea regulamentului, acesta nu este obligatoriu pentru respectivul stat membru și nu i se aplică, deoarece constituie o dezvoltare a dispozițiilor acquis-ului Schengen, la care Irlanda nu participă.
11. În ceea ce privește Islanda, Norvegia, Elveția și Liechtensteinul, regulamentul constituie o dezvoltare a dispozițiilor acquis-ului Schengen.
12. În ceea ce privește Ciprul, Bulgaria și România, regulamentul constituie un act care se întemeiază pe acquis-ul Schengen sau care se raportează la acesta în înțelesul actelor de aderare aferente.

⁴ Doc. 15462/22.

⁵ Doc. 16276/22.

II. OBIECTIV

13. Regulamentul vizează transferarea trimeriei la „Kosovo*” din anexa I (lista țărilor supuse obligației de a deține viză) în anexa II (lista țărilor exonerate de obligația de a deține viză) din Regulamentul (UE) 2018/1806. În consecință, titularii de pașapoarte biometrice din Kosovo vor beneficia de un regim de călătorii fără viză pentru șederi de scurtă durată (și anume, până la 90 de zile în cursul oricărei perioade de 180 de zile) în Uniunea Europeană.

III. ANALIZA POZIȚIEI ÎN PRIMĂ LECTURĂ A CONSILIULUI

14. Parlamentul European și Consiliul au desfășurat negocieri în vederea ajungerii la un acord pe baza unei poziții în primă lectură a Consiliului, pe care Parlamentul ar putea să o aprobe fără amendamente în a doua sa lectură. Textul poziției Consiliului în primă lectură reflectă pe deplin compromisul la care au ajuns cei doi colegiuitori, asistați de Comisia Europeană.
15. Poziția Consiliului în primă lectură urmărește să reconcilieze obiectivul ca titularii de pașapoarte din Kosovo să fie exonerati de obligația de a deține viză cu o serie de preocupări legate de riscurile în materie de migrație și securitate.
16. Din această perspectivă, data punerii în aplicare a liberalizării vizelor a fost legată de intrarea în funcțiune a Sistemului european de informații și de autorizare privind călătoriile (ETIAS), pentru a profita pe deplin de noul sistem informatic al UE, care are ca unul dintre obiectivele sale de a contribui la un nivel ridicat de securitate și de a preveni imigrația ilegală printr-o evaluare aprofundată a călătorilor exonerati de obligația de a deține viză, înainte de sosirea acestora la punctele de trecere a frontierelor externe.
17. Recunoscând că calendarul pentru punerea în funcțiune a sistemelor informatice ale UE face obiectul unei revizuirii, poziția Consiliului în primă lectură clarifică faptul că liberalizarea vizelor se va aplica în orice caz de la 1 ianuarie 2024 cel târziu, în cazul în care începerea funcționării ETIAS va fi amânată în continuare.

18. Poziția Consiliului în primă lectură insistă, de asemenea, asupra a două puncte. În primul rând, importanța cooperării Kosovo în materie de readmisie, în special prin încheierea de acorduri sau înțelegeri în acest domeniu cu statele membre, în cazul în care acestea nu există deja, cu respectarea deplină a principiului *nereturnării*. Această invitație nu aduce atingere pozițiilor statelor membre cu privire la statutul Kosovo. În al doilea rând, poziția Consiliului în primă lectură subliniază importanța alinierii politicii Kosovo în materie de vize la cea a Uniunii, pentru a preveni migrația ilegală către spațiul Schengen.

IV. CONCLUZIE

19. Poziția în primă lectură a Consiliului reflectă pe deplin compromisul la care s-a ajuns în cadrul negocierilor dintre Parlamentul European și Consiliu, facilitat de Comisie.
20. Compromisul este confirmat de scrisoarea adresată de președintele Comisiei LIBE președintelui Comitetului Reprezentanților Permanenți la 13 ianuarie 2023. În respectiva scrisoare, președintele Comisiei LIBE menționează că va recomanda membrilor comisiei sale și, ulterior, plenului, să accepte fără amendamente, în cadrul celei de a doua lecturi a Parlamentului European, poziția în primă lectură a Consiliului, sub rezerva verificării de către experții juriști-lingviști ai ambelor instituții.